

Pi pp. 84.

[Petraeus, AE. ?]

h. Petraeus ~

175. VIII. 7
UNIVERSITY OF WELLS

EXERCITIUM
Catecheticum Hyemale le-
ctione & repetitione.

I.^o *Dominica Septuagesimæ, recitatur ex libro in choro coram Altari, ante initium Sacrorum Decalogus totus sine explicatione. Admonentur auditores ante recitationem, ut attentis percipiant auribus, primæ partis Catechetice recitationem, & quod exigatur ab eis hujus recitatio sequenti Dominicâ.*

Dicit itaque Concionator: *Rackat Ystämät/ että nyte aljetan meidän Christillisen Opin Pääcappalden harjoitus/ ja nyte luetan ensin Jumalan Kymmenen Käskyä/ niin kuulu- cat mielust caieki sanat/ jotea teidän taas pitä tulewana Sunun- taina Papin edesä lukeman.*

Ensimmäinen meidän Christillisen

Opin Pääcappale on Jumalan Kym-
menen Käskyä/ tällä muotoain:

I. *Ei sinun pidä pitämän vieraita Juma-
loita minun edesäni.*

II. *Ei sinun pidä turhan lausuman sinun
Herras Jumalas Nime; Sillä ei Herra pidä sitä
rangaisemata/ joca hänen Nimens turhan lausu.*

III. *Muista että's pyhität Lepopäivän.*

IV. Sinun pida cummioittaman Jhsas ia Citta-
as/ettas caurwan elaisit Maan paalla.

V. Ei sinun pida Tappaman.

VI. Ei sinun pida Huorin tekeman.

VII. Ei sinun pida Warastaman.

VIII. Ei sinun pida waara Todistust sans-
man sinun Lahimmastas wastan.

IX. Ei sinun pida pyhittaman sinun Lahim-
maises Huonetta.

X. Ei sinun pida himoitkeman Lahimmaises
Emandata/ Palwelia/ Palkapitca/ Harta/ Asia/
taicta muuta cuin hanen omans on.

Taieikista naista Kastysta sano J Bmalanain:

Minä H E R R U sinun J Bmalas / olen
wakerwa ia kuywas Costaja / joca esikkelen Jsin
pahat tegot Lasten paalle colmanden ia nelianden
polween / joca minua wiharwat: Ja teen laupius-
den monelle Tuhannelle / joca minua racastawat /
ia pidawat minun Kastyni.

II. *Dominica Sexagesima, Examinatur totus
Decalogus sine explicatione ante Sacrorum initium;
Et mox in choro recitatur Symbolum Apostolorum to-
tum sine explicatione. Admonentur itaque Audi-
tores, ut attentis percipiant auribus, secunda partis
Catechetica recitationem, Et quod exigatur ab eis bu-
jus recitatio sequenti Dominica.*

Dicit ergò Concionator: *Rakkaat Ystävät/ että nytte*
luetan se Toinen Christillisen Opin Pääcappale/ Vscøn
Sunnustos/ nijn cuulcat wisust caieki sanat/ jotta teidän taas
picä tulewana Sununtaina Papin edesä lukeman.

Toinen meidän Christillisen Opin Pääcappale on Vscøn Sunnustos stos/ tällä muoto näin:

Minä uscon Jvmalan päälle/ Jsän Caieki
waldian/ Taitwan ia Maan Luojan.

Ja JEsuren CHRisturen hänen ainoan Pei-
cans päälle meidän HERran/ joca sikisi Pyhäldä
Hengeldä/ syndyi Neigestä Mariasta/ pynattin
Pontius Pilaturen wallan alla/ Kristin päälle
naulittin/ Guoletettin ia Haudattin/ astui alas
Helwettin/ colmandena Päivänä nousi cuoluista/
astui ylös Taitwasen/ istu Jsän Jvmalan oikialla
Kädellä/ sieldä on tulewa doomigeman Eläwitä
ia cuoluuta.

Minä uscon Pyhän Hengen päälle/ yhden py-
hän Christillisen Seuracunnan/ Pyhän Jhmi-
sten yhteyren/ Syndein anderi saamisen/ Kuumin
ylösnousemisen/ ia tjancaiekiyen Elämän/ Amen.

III. Dominica Quinquagesima, ante Sacrorum
initium examinatur Symbolum Apostolicum sine ex-
plicatione; Finito examine mox recitatur Oratio

Dominica tota sine explicatione. Sed ante recitationem admonentur Auditores, ut attentis percipiant auribus Tertie partis Catechetica recitationem, & quod exigatur ab eis hujus recitatio sequenti Dominica.

Dicit itaque Concionator: *Ractat Ystávát/ettá nytt luetan se Colmas Christilisen Dpin Pääcappale/ Jsa meidán Rucous/ niñ cuilcat wisust cateki sanat/ jotca Zeidán taas pitá tulewana Sununtaina Papin edesá lukeman.*

**Colmas meidán Christilisen Dpin
Pääcappale on Rucous/
tállá muoto näin:**

Jsa meidán joca olet Taitvais. Pyhitetty olcon sinun Nimes. Lähestykön sinun Waldacundas, Olcon sinun tahtos niñ Maasa cuin Taitvais. Anna meille tänäpäin meidán Jocapáitwáinen Leipám. Ja anna meille meidán welcamanderi / niñcuin mekin annam meidán Welgollistem. Ja álá johdata meitä kiusauxen. Mutta päästä meitä pahasta. Sillä sinul on Waldacunda/ ia woima/ ia cunnia yancaicikisest/ Amen.

IV. Dominica I. Quadragesima, examinatur Oratio Dominica sine explicatione ante Sacrorum initium; Et mox recitantur verba Sacramenti Baptismi sine explicatione. Sed ante recitationem ad-

momentur Auditores, ut attentis percipiant auribus
Quarta partis Catechetica recitationem, Et quod
exigatur ab eis hujus recitatio sequenti Dominica.

Dicit itaque Concionator: Rakat Ystävät/ että nytte
luetan se Neliäs Christilisen Opin Pääcappale/ Casten Sacra-
mentin sanat. Nän euulcat wisust caicki sanat/ jotea tetä
dän taas tulerwana Sunnuntainä pitä Papin edes lukeman.

Neliäs meidän Christilisen Opin
Pääcappale on Casten Sacra-
mentin sanat / tällä muoto näin:

Marci 16.

Mengät caicken Mailmaan/ ia saarnacat &
wangeliumi caikille Luodulle. Joca usco ia caste-
tan/ se tule autuuri/ mutta joca ei usco se cadotetan.

Matth. 28.

Minulle on annettu caicki woima Taiswas ia
Maas. Mengät siis ia oppetacat caicke Canha
ia Castacat heitä nimeen Jsan/ ia Pojan/ ia Py-
hän Hengen. Ja opettacat heitä pitämän caicki
cuiu minä olen teille kaste nyt. Ja cadzo/ minä olen
teidän tyköhän Jocapaitwa Mailman loppun asti.

Johan. 3.

Jesus wastais: Totifest/ totifest sanon minä
sinulle: Ellei jocu synny Bedest ia Hengest/ ei hän

taida Jumalan Waldacundaan tulla. Mitä li-
hast syndynyt on/ se on Liha: Ja mitä Hengest syn-
dynyt on/ se on Hengi.

V. Dominica 2. Quadragesima, ante Sacrorum
initium examinantur verba Sacramenti Baptismi:
Finito examine recitantur verba Confessionis. Ad-
monentur itaque ante recitationem auditores, ut atten-
tius percipiant auribus Quinta partis Catechetica re-
citationem, Et quod exigatur ab eis hujus recitatio se-
quenti Dominica.

Dicit itaque Concionator: Rakat Ystävät/ että nyet
luetan se vidäs Christilisen Opin Pääcappale/ Rippi sanat/
nñn cuulcat wisust caieki sanat/ jotta teidän taas tulewans
Sunnuntainä pitä Papin edes lukeman.

Wides meidän Christilisen Opin
Pääcappale on Rippi sanat/
tällä muoto näin :

Wznä waiwainen syndinen Ihminen / joca
Synnis sekä sijnnyt että syndynyt olen/ ja
wiele sijañin / caiteña minun elinaicanani/ syndi-
stä elämästä pitännyt olen/ tunnustan caiekesta syda-
mestän/ sinun edesäs/ o Caiekiwaldias tjancaieki-
nen Jumala/ etten minä ole sinua racastanut yli-
ke caiekiä cappaleita/ engä minun Lähimäistän nñn-
cuin iziäni. Minä olen (sen pahembi) monella
muodolla ricconut sinua/ ja sinun pyhä Käsky-
nä

tiäs wastan/ setä ajatorilla/ puhella ia edillä. Ja
 tiedän izeni sentähden ansainen Helvetin ia tian-
 catekisen Cadoturen/ jos sinun pidäis minua nytt
 duomigeman/ cuin sinun corwa oikiudes waati/ ia
 minun Syndini ansainet owat. Mutta nytt si-
 nä racas Tatwalinen Isä lurwanut olet/ ettäs tah-
 dot armon ia laupiuden tehda/ catekein wairwainsten
 Syndisten cansa/ jotca heitäns parata tahtowat/
 ia wahwan Bscou cansa pakenerwat sinun käsittä-
 mättömän laupiudes tygö/ nyden cansa sinä tah-
 dot armolinen olla/ ehkä cuinga he owat sinua wa-
 stas ricfoneet/ ia ett ikänäns enä heidän Syndiäns
 soima. Sijhen minä myös wairwainen Syndi-
 nen izeni luotan/ ia rucoilen turwawifesta/ että sind
 sen sinun lupaures jälken/ olisit minulle armoli-
 nen ia laupias/ ia caicki minun Syndini ande-
 ri andaisit/ sinun Pyhä Nimes kytorexi ia cunnia-
 xi/ Amen.

*VI. Dominica 3. Quadragesima, ante Sacro-
 rum initium examinantur verba Confessionis: Et
 recitantur verba Sacramenti Altaris sine explicatione.
 Admonentur a. ante recitationem auditores, ut atten-
 tis percipiant auribus Sextæ partis Catecheticæ recita-
 tionem, Et quod exigatur ab eis hujus recitatio sequen-
 ti Dominicâ.*

Dicit itaque Concionator.: Maclot Ystävät/ että nytt
 Inetan se Cuudes Christilisen Opin Pääcappales Altarin Sac-
 ramentin

evokmentin sanat/ niin cuulcat wisust caieki sanat/ jotea teidän
taas pitä tulerwana Sunnuntaino Papin edesä lukeman.

Cuudes meidän Christilisen Opit

Pääcappale on Altarin Sacra-

mentin sanat/ täällä muoto näin:

Meidän HERRA JESUS Christus sinä öenä
jona hän petettin/ otti hän Leivän/ küttei/ mursi ia
annoi Spetuslastens ia sanoi: Ottacat ia syölä
tämä on minun Ruumin/ joca teidän edestän anne-
tan/ se tehlätte minun muistoreni.

Nyn myös Ehtolisen jälken/ otti hän myös
Calkin/ küttei/ annoi heille ia sanoi: Ottacat ia
juocat tästä caieki/ tämä on sen Vden Testamentin
Calki minun Veresäni/ joca teidän ia monen täh-
den vuodatetan Syndein anderi andamuxi/ se teh-
lätte/ nyn usein cuin te juotta/ minun muistoreni.

*VII. Dominica 4. Quadragesima, ante Sacro-
rum initium examinantur verba Sacramenti Altaris;
Et recitantur preces Matutinae & Vespertinae.
Admonentur itaq; auditores, ut attentis percipiant au-
ribus harum preces recitationem, & quod exi-
gatur ab eis earum recitatio sequenti Dominica.*

Dicit itaque Concionator.: Kacat Ystävät/ että nyte
luet in Namu ja Ehto Ruouret/ niin cuulcat wisust caieki sa-
nat/ jotea Teidän taas pitä tulerwana Sunnuntaino Papin edesä
lukeman.

Alamu Rucouret.

Sinum Pyhä Nimes / sinä ristinnaulittu H Er-
ra Jesu Christe / minä nytt nousen / sinä joca mi-
nun callilla Werelläs lunastit / sinä minua tänä-
päivän ia joca hetki hallize / autu / wariele / siuna /
ia anna hywä onni ia Jumalinen meno minun ast-
oisani ia toisani / nijn että minun elämäni ia aiwotu-
reni mahdais sinun kytorexes ia cumniates tulla /
wahwista minua myös caickin hywin toihin tänä-
päivän ia jocapäiwä / ia tämän onnettoman elä-
män perästä / johdata minua siihen jancalcisehen
elämän / Amen.

Sitälähin luetan / Isä meidän / Bcon Cappalet / ia Ky-
menen Jumalan Käskysonat. Lisätähän siihen myös
tämä lyhykäinen Rucous / täällä muoto näin :

Minä kytän sinua / minun Taitwalinen Isän /
Jesuren Christuren sinun rackan Poicas cautta /
ettäs minun tänä Wönä caickesta waarasta ia wa-
hingosta warjellut olet. Ja rucoilen sinua / ettäs
myös tänäpäiwän warjelisit minua caickesta Syn-
nistä ia pahudesta / että sekä minun Elämän / sekä
caicki minun työni mahdais sinullen keltwata. Sil-
lä minä annan idzeni / Kewmin ia Sielun / ia caicki
tyynni cuin minulla on / sinun haltus / huomas ia
Käsis / sinun Pyhä Engelis oleon minun cansani /
ia allän cubungan minusta luopuco / ettei se paha

Wihamies Perkele minusta mitään voitaisi/ A-
men.

Uhto Lugu.

Minä kytän sinua/ minun Taitvalinen Isän/
JEsuxen Christuren sinun raakan Poicas kautta/
ettäs minun tånäpäiwän armolifesta warjellut ia
kätkenyt olet. Ja rucoilen sinua/ettäs minun an-
deri andaisit caicki minun Syndini/ joilla minä tånä-
näpäiwän sinun Mielez rickonne olen/ ia ettäs
myös tånä Zõnä minua armolifesta warjella/ ia
minusta murhen pitä tahdoisit. Sillä minä an-
nan idzeni/ minun Ruumin ia Sielun/ ia caicki
tyynni cuin minulla ombi/ sinun huomas ia Käsis.
Sinun pyhä Engelis olcon minun cansan/ ia al-
kän enhungan minusta luopuco/ ettei se paha Wi-
hamies minusta mitään voitaisi/ Amen.

Toinen Uhto Rucous

Wakwo H E Xra racas Taitvalinen Isä mei-
dän ylidzem/ ia warjele meitä silda carwalalda Riuz-
sajalda/ joca aina ymbäri käppi/ esien fetä hän saist
nielä/ anna meille armojas/ että me wahwalla
pfcolla miehulifesta händä wastan seisoisim/ ia tånä
Zõnä sinun pyhän warjelures alla murhetoinna
lewäisimme. Sinun raakan Poicas J Esuxen
Christuren meidän Herran kautta/ Amen.

VIII. Dominica s. Quadragesima, ante Sacro-
rum initium examinantur preces Matutinae &
Vespertinae; Et recitatur consecratio Mensae, unâ
cum Gratiarum actione post cibum sumptum. Ad-
monentur itaq; auditores, ut attentis percipiant auri-
bus harum preces recitationem, & quod exigas-
tur ab eis earum recitatio sequenti Dominicâ.

Dicit itaque Concionator: Rakat Ystävät/ että nytte
lueton Ruoka Luget/ niin kuuluat wisust caiki sanat/ jotca
Teidän taas pitä tulevana Sumuntaina Popin edesä lyke-
man.

Ruouret Rualle mendäis:

Taikein Silmät wartioitewat sinun pädalles
HERra/ ia sinä annat heille Ruan oikialla ajalla/
ia rawitet jocaiken Hengen mielen noutex sinun
hyvästisunaurellas. Cumia oleon Jsan ia Po-
jan/ ia Pyhän Hengen/ nyneuin algusta on ollut/
ia nytte ia aina yancaickifesta nyin yancaickisehen/
Amen.

Sitten lueton Jsa meidän/ ia niin tēmä seurawainen
Ruouret:

HERra Jmalta taiwallinen Jsa/ siuna mei-
tā ia naitā sinun Lahjojas/ jotcas meille Ruumin
rawinnori armolifesta suonut olet. Ja anna si-
nun pyhä Armos/ että me rohkeulifesta/ ia ilman si-
nun mieles ricotusta nytte nauttizisim ia ottaisim/
Sinun Pokas &c.

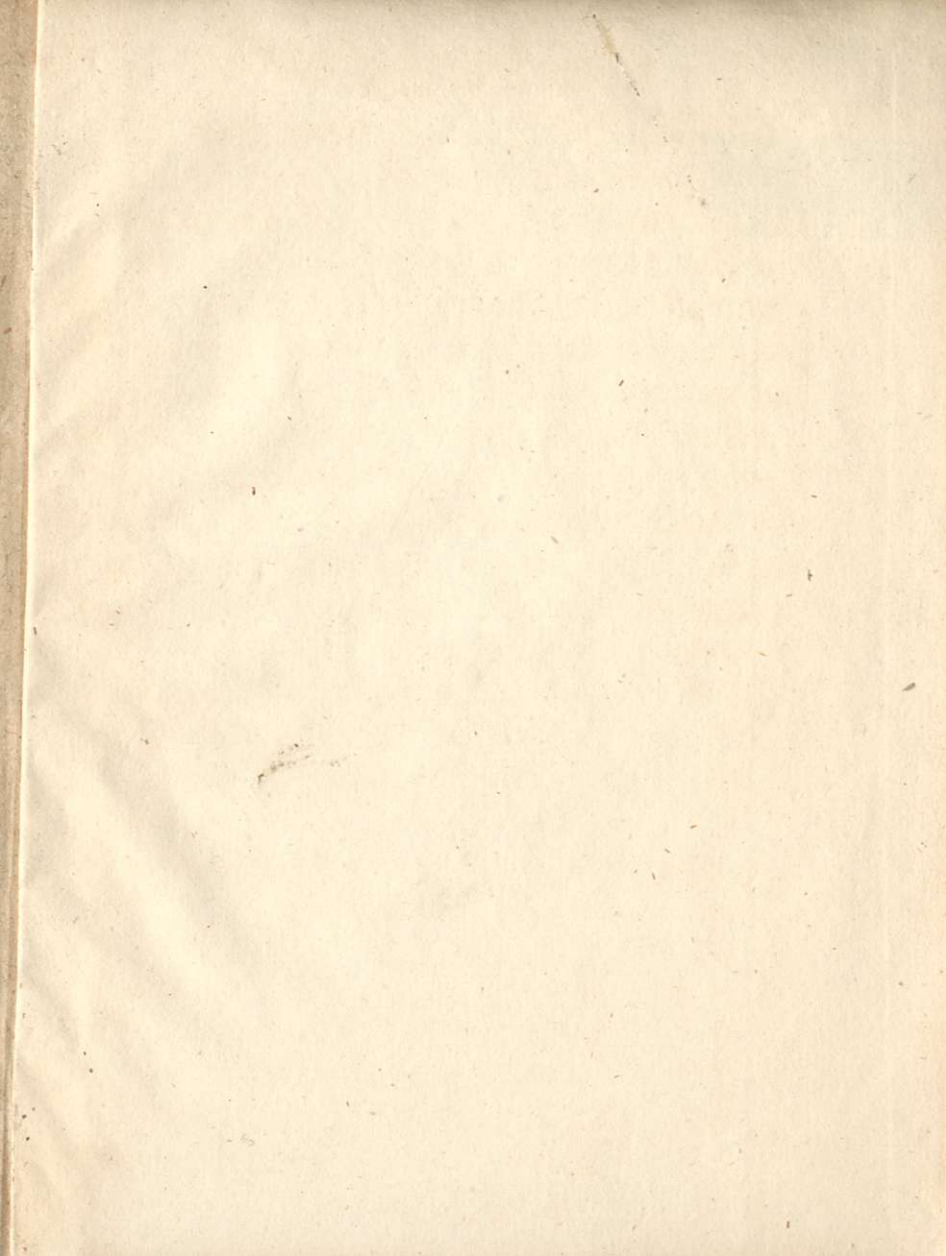
Kytös Ruuan jälken.

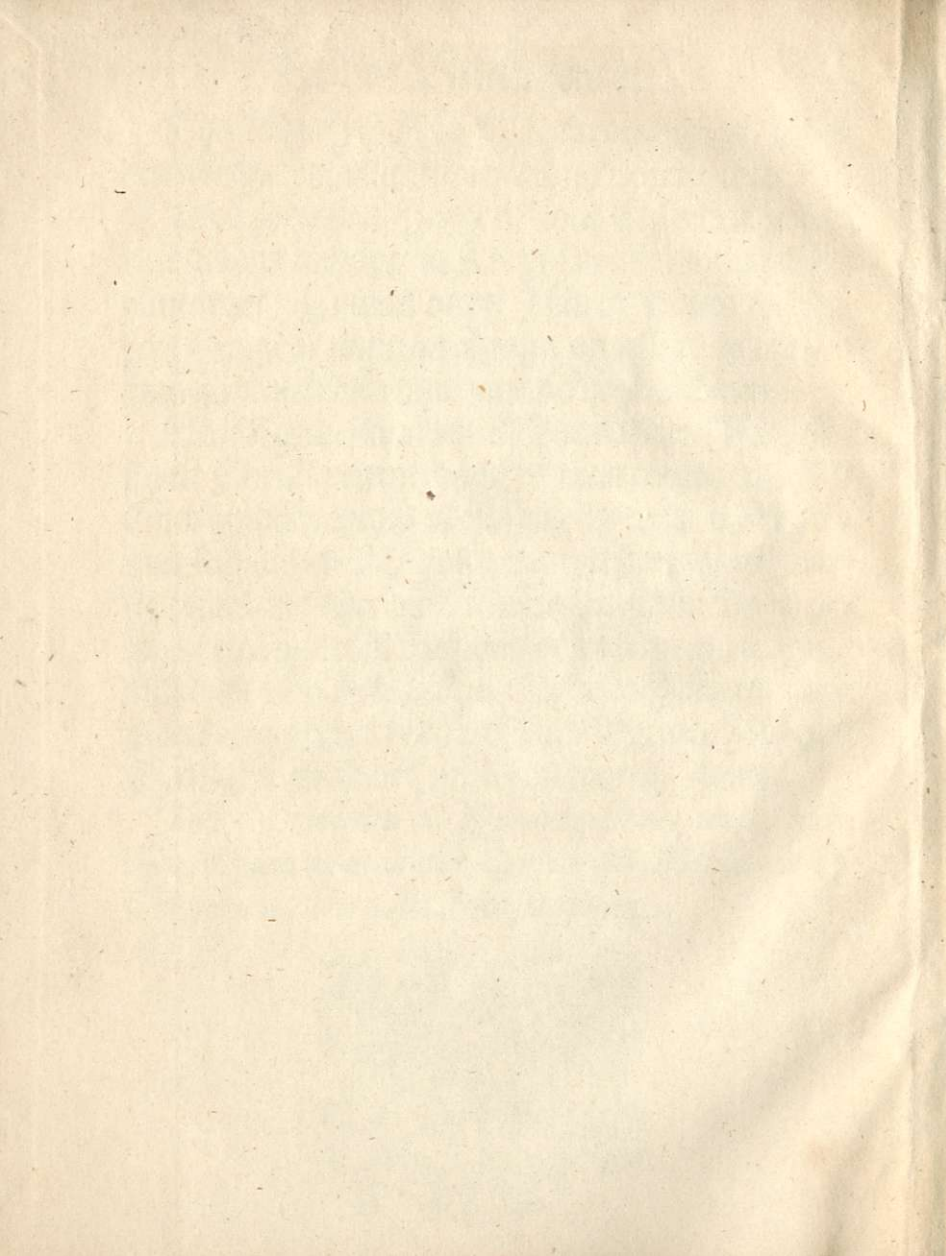
Kytäläm H E Xra sillä hän on andias / ia hänen laupiudensa ulottupi ijancalcisehen / joca Ruuan ända jocaizen Hengen / joca Eläinden heidän ratwindons andapi / ia Korpin posille / jotca händä huutarvat / Cunnia olcon Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen / nijn cuin algusta on ollut / ia nytt ia aina ijancalcisesta nijn ijancalcisehen / Amen.

Minä kytän sinua racas Taitvalinen Isä / J E suren Christuren meidän HErran cautta / calclein sinun hyväin tecois edestä / ia sijatengi näiden sinun lahjais edestä / jotca me nytt sinun Laupiudestas nautinet olemma / ia rucoilen sinun Pyhä armos / että nijn cuin Ruumis on rawinonsa saanut / mahdais nijn Sielu sinun Pyhäin Sanais cansa aina swirgoteturi tulla / Sinun Poicas J E suren Christuren meidän H E Xran cautta / Amen.

IX. Dominica 6. Quadragesimæ, ante Sacrorum initium examinatur Consecratio Mensæ, ut & Gratiarum Actio post cibum sumptum.

Rw. Katakisomaa (.

315. VIII. 16. —

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOELEMA

120 101 9043

114

